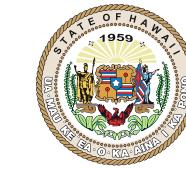

'O kēia kekahi o nā holoholona laha 'ole e kū kahi ai 'o Papahānaumokuākea. E 'imi i nā holoholona a me nā mea i hūnā 'ia i ke kī'i. E maka'ala: he 'elua a 'oi paha mea e pe'e ana!

E a'o no kekahi o nā holoholona kū kahi e noho nei i ke
Kiaho'omana'o Kai Aupuni 'o Papahānaumokuākea, ka wahi
maluō nui loa i ho'opalekana piha 'ia ma ka honua nei!

Kiaho'omana'o Kai Aupuni 'o PAPAHĀNAUMOKUĀKEA

www.papahanaumokuakea.gov

OHA
OFFICE OF HAWAIIAN AFFAIRS

'Ilioholoikauaua

Hawaiian Monk Seal • *Neomonachus schauinslandi*

'O ka 'ilioholoikauaua ko Hawai'i māmela moku'āina kūhelu a ua 'āpa'akuma i ka Pae 'Āina nei. 'O ia kekahi o nā lāhulu holoholona 'ane halapohe loa o ka honua. Ke koe maila ma kahi o ka 1,400 wale nō mea 'āhiu -- 1,100 i Papahānaumokuākea a 300 i nā mokupuni nui. Ua kūkala 'ia ka makahiki 2017, 'o ia ka "Makahiki o ka 'Ilioholoikauaua" no ka ho'olaule'a 'ana i ke kū i ke au hou: he pi'i 3% o ka heluna ma hope o nā makahiki he 60 o ke emi 'ana.

Nananana Hā'uleāpa'a o Nihoa

Nihoa trapdoor spider • *Nihoa mahina*

He 'āpa'akuma ka hā'uleāpa'a, a Nihoa trapdoor spider paha, i ka moku 'o Nihoa i Papahānaumokuākea. Me kona ā wale iho nō, 'eli ia nananana i ka lua kokoke i nā pōhaku a uhi iho i ka pale hā'uleāpa'a huna! Ke ho'okokoke mai a hā'ule paha ka luapo'i i loko, po'i aku ka nananana. Pau, ho'ohana 'o ia i kona mau manamana, he kohu niho nunui, e hahao ai i ka mea 'ai i loko o kona waha.

Loulu

Nihoa fan palm • *Pritchardia remota*

He pāma 'āpa'akuma ka Loulu, a Nihoa fan palm paha, i ka moku 'o Nihoa i Papahānaumokuākea, a ua kanu 'ia ma ka Moku 'o Kamole ma hope. Ua 'u'uku 'o ia i ka nui o nā lāhulu *Pritchardia* 'ē a'e, he 13-16 wale nō kapua'i kona loa, a ua emi i ka'eono 'īnaha ke anawaena o kona kumu. 'O ia ho'okahi ke kumu lā'au ma ia moku, a ua laha a hiki i ka MH 1885 i neoneo ai ka moku i ke ahi, a pau ka nui o nā loulu. Ma kahi o ka 700 wale nō kumu e koe mai nei. Ke pi'i mālie a'e nei nō na'e ka heluna. He 19 lāhulu Loulu 'āpa'akuma ma ka Pae 'Āina 'o Hawai'i. Ma ka li'lī'i loa, ho'okahi lāhulu 'ōko'a o nā mokupuni nui pākahi, a he mau 'ano 'ōko'a ko ke awāwa a kuahiwi ho'okahi ma kekahi mau mokupuni.

He'e Hanehane

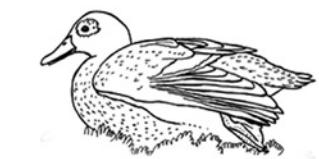
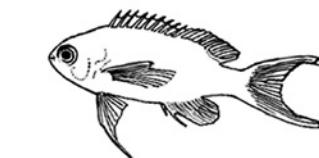
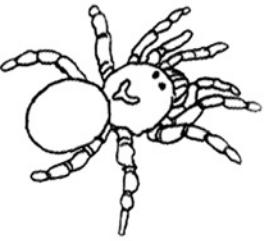
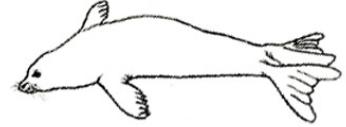
'Casper' Octopus

Ua kaunānā 'ia i ka MH 2016 i ka lu'u mua 'ana o ka huaka'i kai hohonu a *Okeanos Explorer* i Papahānaumokuākea, he he'e i pāha'ohā'o ai nā kānaka 'eprekema i 'ike mua 'ole i kona like. He kohu hanehane ka nānā 'ana o ia he'e i huliko'a 'ole 'ia nō paha a i helu 'ole 'ia nō paha ma kekahi 'anona. Ua kapu 'ia 'o 'Casper' no ia hāme'e kākuni ohaoha, a ua 'ike 'ia ma ka papakū o ke kai kokoke i Mokumanamana i ka makahī'o 'ana o nā kānaka 'eprekema i ka hohonu 4,000 mika -- i'ane'ane e like me ka loa o Maunaloa.

Kikākapu Basabe

Pete Basabe's Butterflyfish • *Prognathodes basabei*

Ua 'ike mua 'ia kēia lāhulu i ka wikiō i kī 'ia mai nā moku lu'u kai he 20 a'oi makahiki aku nei, i ka hohonu a hiki i ka 600 kapua'i. 'Ānō iho nei, ua 'ike pa'a mau 'ia ia kihikihi hou ma nā lu'u makahī'o hohonu a hiki i ka 330 kapua'i ma kā NOAA mau huaka'i i Papahānaumokuākea. Ua kapu 'ia ia kikākapu, *Prognathodes basabei*, no Pete Basabe, he lehia lu'u kai no Kona i kōkua ma ka 'ōhi'a 'ana i nā i'a 'āpapa no nā kilo 'eprekema he nui a me na hō'ike'ike ho'ona'auao. He loea lu'u kai hohonu nō ho'i o Basabe i kāko'o nui i ka lu'u 'ana i 'ike mua 'ia ai ka la'ana mua o ia i'a i kapa 'ia nona. He hō'ike'ike 'ia ia i'a ma ka Hale Hō'ike'ike o Kamehameha i Honolulu a ma ke Kikowaena Kaunānā 'o Mokupāpapa i Hilo. Aia pū kekahi la'ana o ia i'a i ka hō'ike'ike 'Āpapa Hohonu i ke Kahua Hō'ike'ike 'ia o Waikīki.

I'a Obama

Obama Fish • *Tosanoides obama*

He i'a u'uku 'ākala a melemele kēia, a'o ia wale nō ka lāhulu i'a 'āpa'akuma i 'ike 'ia ma ke Kiaho'omana'o. 'O nā lāhulu i'a 'ē a'e a pau i Papahānaumokuākea, ua loa'a pū i nā mokupuni nui ma ka pae'āina nei a ma lāpana paha. Ua 'ike a'ohi mua 'ia ia i'a hou ma ka lu'u 'ana he 300 kapua'i i ka moku kua'au 'o Mokupāpapa, he 1,200 mile i ke komohana 'ākau o Honolulu. 'O Mokupāpapa ka palena 'āina 'ōkū i ka 'ākau o ka Pae 'Āina 'o Hawai'i, a'o ia pū ka moku kua'au 'āko'ako'a i ka lakikū ki'eki'e loa o ka honua nei. 'O ka 'āpapa 'āko'ako'a i ka hohonu 150 a 500 kapua'i, ke kaiaola "mōlehu'ehu" ho'i o ka 'āpapa 'āko'ako'a, o ia kekahi o nā kaiaola kai hapapū loa o ka makahī'o 'ana. He wahi hohonu loa e hiki 'ole i nā lu'u kai kini ea ke iho me ka palekana, he wahi na'e e nui a'e ai ka 'ike hou, ke noi'i 'ia.

Koloa Pōhaka

Laysan Duck • *Anas laysanensis*

I ka wā ma mua, ua loa'a ke koloa pōhaka ma ka Pae 'Āina holo'oko'a, ua nalo wale na'e ma nā mokupuni nui i ka hiki 'ana mai o nā 'ole ma kahi o ka 800 makahiki aku nei. Ua loa'a ma ka moku 'o Kamole wale nō he 150 makahiki a hiki i ka ho'ihō'i 'ia i Pihemanu i ka MH 2004 a i Mokupāpapa i ka MH 2015. He 'ane halapohe ke koloa pōhaka, a'o ia ke kakā laha 'ole loa o ka poe pōe hapa 'ākau. Nona ka māhele 'āina 'u'uku loa o ka noho 'ana i waena o nā lāhulu kakā a pau o ka honua nei. Mau nō kona 'ike 'ana i ka pu'u make'o ka ma'i manu, ka makani 'ino, a me ka pi'i 'ili kai.

Ka 'Ūpī Nui Loa o ka Honua

World's Largest Sponge

Ua 'ike 'ia he 'ūpī i like kona nui me ko ke ka'aminī i ke kauwela o ka MH 2016 i ka huaka'i kai hohonu ma ke Kiaho'omana'o Kai Aupuni 'o Papahānaumokuākea. Me nā ka'a ho'oholo 'ia mai kahi 'ē, ua makahī'o nā kānaka 'eprekema o ko NOAA moku *Okeanos Explorer* i kauwahi hohonu loa o ke Kiaho'omana'o a 'ike akula i ia 'ūpī ma ka hohonu 7,000 kapua'i. Ua pa'i 'ia ia 'ūpī nunui ma ka wikiō kēkelē mōakāka ki'e, ua 'ane'ane he 12 kapua'i kona loa a 'ehiku kapua'i kona ākea. 'O ia ka 'ūpī nui loa o ka honua nei a hiki i ia makahiki. Ma ke kilo 'ohe ho'onui 'ike i ke kinanaiwi o ia 'ūpī, ua hō'ōia 'ia no ka 'ohana kālaimeaola *Rossellidae* nō ia a me ka lalo'ohana kālaimeaola *Lanuginellinae*.

Ka Pe'ahi Kai Loloa Loa o ka Honua

World's Tallest Gorgonian • *Iridogorgia bella*

Ua kaunānā 'ia kēia 'āko'ako'a pe'ahi kai nui loa o ka honua, he *Iridogorgia bella*, ma ka hohonu 4,482 kapua'i i ka MH 2015 kokoke i Mokumanamana ma ke Kiaho'omana'o Kai Aupuni 'o Papahānaumokuākea. Ua 'ane'ane he 20 kapua'i kona loa, i like me ka loa o ke kilape makua.

Ka Holoholona Kai O'o Loa o ka Honua

World's Oldest Marine Animal • *Leiopathes annosa*

I ka MH 2015, ua huliko'a a kapu aku nā kānaka 'eprekema i kekahi lāhulu hou o ka 'āko'ako'a 'ele'ele kai hohonu o ka hohonu 1,000-1,600 kapua'i ma ka pae'āina holo'oko'a nei. He kohu kumu lā'au kai nō ia 'āko'ako'a e maopopo mai ai kona mau makahiki ma ka nui o kona mau pō'ai ulu. He hiki ke ola a 4,500 ona makahiki, 'o ia kekahi o nā meaola kai ola lō'ihi loa. 'O ka inoa *Leiopathes annosa*, no ka 'ōlelo Lakina 'annosa' mai nona ka mana'o ola lō'ihi.